

Bahtiyar Köpek

Sabahattin Ali

Bahtiyar Köpek — Sabahattin Ali

İlk yayın: Gün, 8 Mayıs 1946 (kaynak: tr.wikipedia 'Sabahattin Ali bibliyografyası' (oldid 36972743)); kitapta: Sırça Köşk (Remzi Kitabevi, İstanbul 1947) (kaynak: YKY kunyesi + tr.wikipedia 'Sabahattin Ali bibliyografyası' (oldid 36972743))

Sabahattin Ali 1948 yılında öldü. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 27. maddesi uyarınca eserin özgün metni kamu malıdır.

Metin, Vikikaynak (tr.wikisource.org) aktarımından alınmıştır:

[https://tr.wikisource.org/w/index.php?](https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Sayfa:Sırça_Köşk.pdf/56&oldid=154932)

[title=Sayfa:Sırça_Köşk.pdf/56&oldid=154932](https://tr.wikisource.org/w/index.php?title=Sayfa:Sırça_Köşk.pdf/56&oldid=154932) (revizyon 154932). Bu aktarım Creative Commons Atıf-AynıLisanslaPaylaş 4.0 (CC BY-SA 4.0) lisansıya paylaşılr; bu PDF de aynı lisansla serbestçe paylaşılabilir.

pdfkitaphane.com

Niçin hep acı şeyler yazayım? Dostlar, yufka yürekli dostlar bundan hoşlanmıyorlar. “Hep kötü, sakat şeyleri mi göreceksin?” diyorlar. “Hep açlardan, çıplaklardan, dertlilerden mi bahsedeceksin? Geceleri gazete satıp izmarit toplayan serseri çocuklardan; bir karış toprak, bir bakraç su için birbirlerini öldürenlerden; cezaevlerinde ruhları kemirile kemirile eriyip gidenlerden; doktor bulamayanlardan; hakkını alamayanlardan başka yazacak şeyler, iyi güzel şeyler kalmadı mı? Niçin yazılarındaki bütün insanların benzi soluk, yüreği kederli? Bu memlekette yüzü gülen, bahtiyar insan yok mu?”

Hiç olmaz olur mu? Arayıp, bulup görmek lazım. Bunun için de kenarı köşeyi araştırmak istemez. Her şey apaçık ortada, göz önünde. Sade güler yüzlü, bahtiyar insanlar değil, bahtiyar köpekler bile var. Ben de karar verdim, bu sefer aklıktan, ızdıraptan, nefretten değil... rahattan, tokluktan, sevgiden bahsedeceğim.

Oturduğum semtin sokakları geniş ve asfalt. Her biri bir fakir çocuğun liseyi bitirinceye kadar okumasına yetecek masraflarla yetiştirilen bodur çamlar, caddeye gölge vermese bile güzellik veriyor. Sabahları yaya kaldırımında şık giyinmiş genç anneler, renk renk çocuk arabalarında al yanaklı, gülbüz, iyi beslenmekten yüzlerine bön bir rahatlık ifadesi gelmiş çocukları gezdirirler. Çeşitli oyuncaklarını ipekli örtülerinin üstüne seren, bir eliyle çingırağını sallarken ötekiyle uzun bir düdüğü ağzına götüren bebeklerin yanında, buklemi saçlarını savura savura annelerine bir şeyler anlatan biraz daha büyücek çocuklar yürür. Ara sıra genç annelerin birkaçı yan yana gelir, tatlı tatlı konuşur ve çocuklara bakalak olmak işini, dört beş adım gerilerden gelen temiz kıyafetli beslemeye bırakırlar. Yolun kenarındaki küçük parkın kum bahçesinde miniminiler kovaları, kürekleri ile saraylar, nehirler halk eder, sonra

bir yumrukta yıkarlar. Bir kenardaki kanepede beyaz başlıklı bir mürebbiye yabancı dille bir kitap okur. Başörtülü bir hanım, ağlayan torununu avutur, başka bir kanepede üç dört şirin anne yün örüp ahabap çekiştirir. Her şey aydınlık, her şey rahattır. Yalnız hepsinin yüzünde garip bir can sıkıntısı ifadesi vardır. Elle tutulamayacak kadar ince, asla yırtılmayacak kadar sağlam bir ağ halinde onları saran bu can sıkıntısı, biraz dikkat edince, kahkahalarda boş bir cınlama, gözlerde soğuk bir alakasızlık halinde kendini gösterir. Söyleyen de, dinleyen de o anda başka bir şey düşünüyor gibidir, halbuki hiçbir şey düşünmezler. Ama bundan şikâyetçi değildirler; hatta canları sıkıldığının bile farkında değildirler. Boş da olsa gülerler ve hallerinden memnun olmasalar da, hayatlarında bir değişiklik istemezler.

Yakasız kapalı kahverengi çuha elbisesinden bir odacı, bir kavas, yahut kibar bir evde uşak olduğu anlaşılan genç, iriyarı, yakışıklı bir adam bu caddede her sabah küçük bir köpek gezdirir. Açık kahverengi tüyleriyle uzun kulakları yerlere kadar sarkan ve yüksekliği bir karıştan fazla olmayan köpek, meşin tasmasına bağlı yine meşinden örme bir yuların arkasından tıptış tıptış gider. Adam yürüyüşünü köpeğinkine uydurmuştur. O biraz duraklayacak olsa kendisi de bekler. Köpeğin keyfi yerine gelip tekrar yürümeye başlayınca o da yürür.

Serince havalarda köpeğin üzerinde kenarları lacivert şeritli kahverengi çuhadan güzel bir hırka vardır. Hayvanın dört bacağından geçip karnında düğmelenen ve sırtında kalıp gibi yapışmasına bakınca usta bir terzi elinden çıktığı anlaşılan bu hırka pırl pırl fırçalanmıştır. Köpeğin tüyleri de güneşte tertemiz parlar.

Hayvan, masum bir ihtiyacını gidermek için yolun kenarındaki ağaçlardan birinin dibine sokulunca, on dönüm tarlayı bir günde

yorulmadan çapalayacak kadar kuvvetli görünen uşak, yahut odacı, yahut kavas, efendisinin köpeği işini bitirinceye kadar hürmetle bekler. Sonra yine ağır ağır yollarına giderler. Bu hırkalı köpek, yoldan geçen başka köpeklerin hırlamasına cevap vermez; hatta sahibi tarafından tasmaşı çözülmüş irice bir köpek dövüşmek için bağıra bağıra yanına sokulsa, üstüne atılmaya kalksa bile, o aldırmandan yoluna gider. Onun yerine uşak işe karışır: Bağırır, tekme savurur. Saldıran köpekler birkaç tane olursa efendisinin köpeğini kucağına alır, hırkasında, tüylerinde tozlanmış, kirlenmiş yerleri siler. Bu sırada gözlerinde hiç saklayamadığı bir korku vardır: Köpek her tehlikeden uzak olduğuna emin, aşağıya doğru bakar, yalanır, uzun tüylü kuyruğunu oynatırken, uşak acaba hayvana bir şey oldu mu diye telaş içinde onun her tarafını yoklar.

Köpeği gezdiren bu adamı bir gün kasapta gördüm. Sıra sıra asılmış kuzuların içine bakıyordu. Nihayet bir ciğer takımı beğendi:

“Şunu tart!” dedi. Parayı sayarken kasapla ahbablığa başladı: “Ne diye kuzunun karaciğerini ayrı satmazsınız, aklım ermez. Bizim köpek akciğer, yürek filan yemiyor. Karaciğeri de güzelce pişiririz de ondan sonra önüne koruz. İçine bir lokma akciğer katsak ağzını sürmez, olduğu gibi bırakır. Midesine dokunuyormuş. Geçende muayeneye gelen baytar söyledi... Hayvan ama, aklı eriyor; köftesine biraz sığır eti karışsa onu bile anlıyor. Allahın işine akıl ermez ki...”

Sonra bütün takımı sarmak üzere olan çırağa döndü:

“Duymadın mı be! Hepsini sarma. Karaciğeri ayır, ver... Öbürlerini at bir kenara!”

Paketini alıp çıktı...

Başka bir gün bu uşağı geniş, çiçekli bir bahçenin kapısı önünde, kucağında sıcak, yumuşak bir battaniye tutarken gördüm. Kocaman

bir otomobile binmek üzereydi. Kucağındaki şeyin kımıldadığını, içinden sesler geldiğini fark edince dayanamadım, sokulup sordum:

“Ne o? Köpeğe bir şey mi oldu?”

Uşak beni şöyle bir süzdü:

“Yok, elhamdülillah bir şeysi yok!.. Bugün üç beş kere öksürdü. Baharları hep olur, ama hanım telaş etti. Hayvan hastanesine götürüp bir baktıracağım” dedi.

Sonra hayvanı bir yere çarptırmamak için dikkat ederek otomobile bindi. Koskocaman araba hızla uzaklaştı...

Geçen gün bu uşağı aynı geniş bahçeye girerken gördüm. Bu sefer ince burunlu, beyaz tüylü bir köpeğin ipini tutmuştu. Yanında kıyafeti kendine benzeyen başka biri daha vardı. Yine merak ettim:

“Ne oldu?.. Köpeği değiştirdiniz mi?” diye sordum.

Adam beni süzdü; geçenlerde köpeğin hastalığını soran meraklı olduğumu hatırlamadı ama, cevapsız bırakmadı:

“Hiç değiştirilir mi?” dedi. “İçerde, kulübesinde; bak, sesi geliyor!”

Büyük köşkün biraz ötesinde, bahçıvan odası büyüklüğünde, filizi boyalı şık bir kulübeden sahiden kesik kesik havlamalar geliyordu.

“Nasıl oldu” dedim, “sizin köpek havlamazdı!”

“Eh, şimdi kızgınlık zamanı... Dişi istiyor!” diye cevap verdi. Sonra yanındakinin yüzüne bakıp gülümsedi: “Nefis bu, isteyince hayvan da olsa kendine hükmedemiyor. İyice huysuzlandı. Hanımefendi hemen otomobili baytara koşturdu. Ama dedim ya, derdi buymuş... Hani bizimkine layığını bulmak da kolay olmadı. Hanımefendi soysuz köpekle istemem, huyu bozulur, dedi. Bütün köşkleri dolaştım, ona göresini buluncaya kadar canım çıktı...” İpini elinde tuttuğu uzun beyaz tüylü, ince burunlu köpeği yanına çekerek devam etti: “Ama bak! Kendisine layık, soylu bir hayvan. Duruşu

bile kibar. Bizim beyefendi arkadaşın beyefendisiyle konuştular, münasip gördüler. Bir ben oraya götüreceğim, bir o bize getirecek.”

Parmaklıklılı bahçe kapısını dirseğiyle itti, arkadaşına:

“Gel bakalım, birbirlerinden hazzedecekler mi?” dedi. Nazlı bir gelin gibi süzüle süzüle yürüyen saçaklı, beyaz köpekle beraber içeri girdiler.

Ah, ben hayvanları çok severim. Bütün canlı mahlukları, hayatı, güzelliği, saadeti severim. Bahtiyar bir köpek bile benim içimi sevinçle dolduruyor. Ben karanlık şeylerden bahsetmek için dünyaya gelmemişim. İçim tatlı, sıcak, neşeli şeyler anlatmak isteğiyle yanıyor.

Hele cümle âlem bu köpeğin onda biri kadar rahata kavuşsun, bakın ben bir daha acı şeylerden söz açar mıyım!